

นโยบายและแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก โดย
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(สมศ.)

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เหตุผลและความจำเป็นที่เราต้องมีการประกันคุณภาพภายนอก

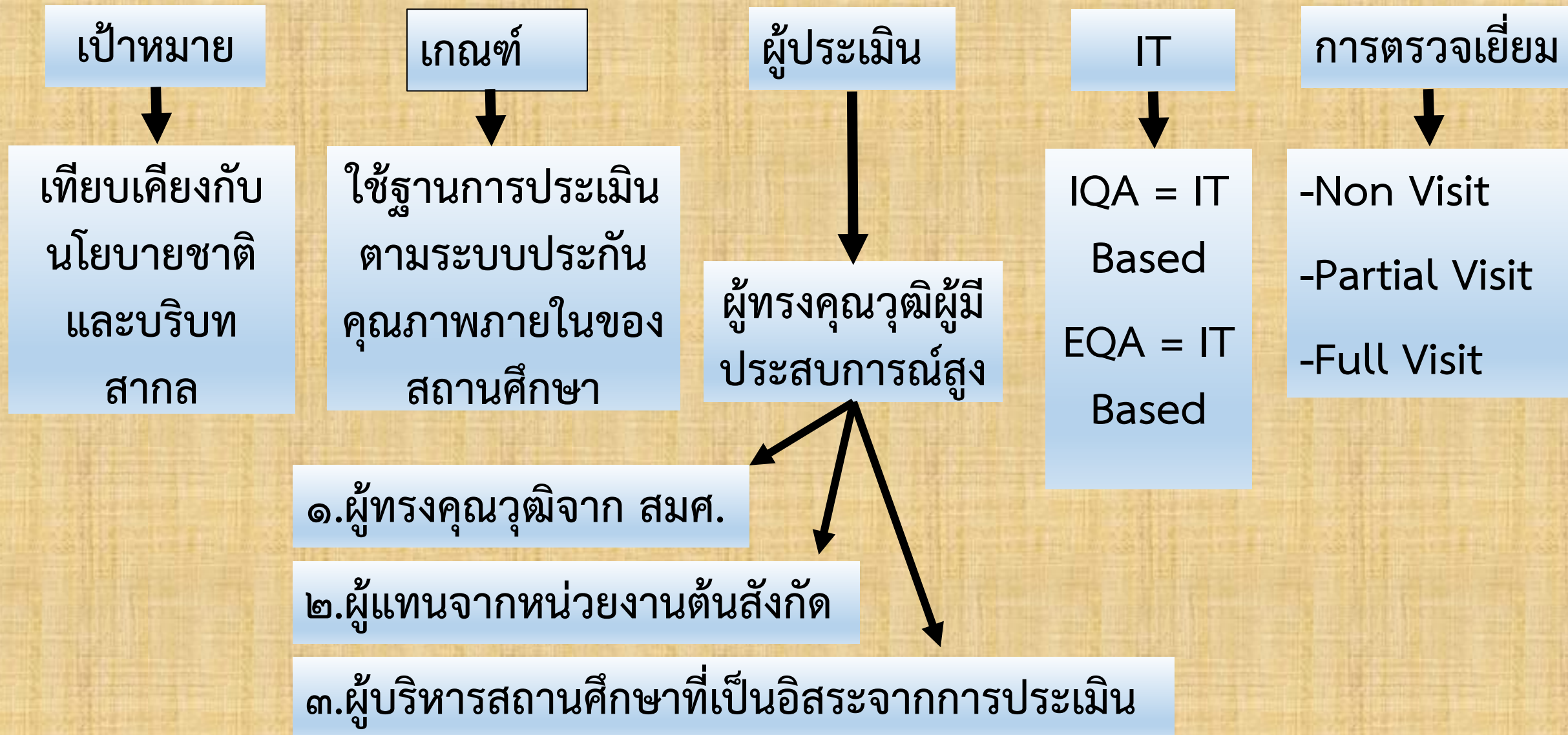
ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๔๙
กำหนดให้ สมศ. พัฒนากลไกเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพ
ภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มี
การตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่ง
หมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละ
ระดับตามที่กำหนดไว้ใน พรบ. (ตั้งแต่ ปฐมวัย-อุดมศึกษา)

ประเทศไทย มีการประเมินคุณภาพภายนอกมาแล้ว ๔ รอบๆ
ละ ๕ ปี

- รอบที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๘ ยุคเริ่มต้น
- รอบที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓ ยุคพัฒนา
- รอบที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘ ยุคส่งเสริม
- รอบที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ยุคเทียบเคียงกับนโยบาย
ชาติ และบริบทสากล

จุดมุ่งเน้นในการประเมินคุณภาพรอบ ๔ (๒๕๕๘-๒๕๖๓)

วิธีการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

ก่อนประเมิน

ประกาศรายชื่อ
สถานศึกษาที่จะได้รับการ
ประเมิน

จัดคณะผู้ประเมิน
ภายนอก ตามเกณฑ์ที่
สมศ.กำหนด

พิจารณาเห็นชอบ
รายชื่อคณะผู้ประเมิน
และรายชื่อสถานศึกษา

ระหว่างประเมิน

๑

- ประกาศรายชื่อสถานศึกษาและคณะผู้ประเมินภายนอก

๒

- ผู้ประเมินวิเคราะห์ **SAR** ของสถานศึกษา (**Non, Partial, Full Visit**) (**Pre-Analysis**)

๓

- ประเมินตามกระบวนการ (สังเกต สัมภาษณ์ รายงานด้วยวาจา)

หลังประเมิน

ผู้ประเมินสรุปผลการประเมิน
ตรวจสอบคุณภาพรายงาน(e-
Report) และนำส่งพร้อม
เอกสารที่เกี่ยวข้อง (e-
Document) เข้าระบบ AQA

สถานศึกษาตรวจสอบ
(ร่างรายงานผลการ
ประเมินและประเมินผู้
ประเมิน ผ่านระบบ
AQA

ระยะ 1 สมศ. แล้ว สู่ระยะ 2 ต้นสังกัด (ติดตามและพัฒนา)

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด (อว.)

สนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

การติดตามและพัฒนาจากผลการประเมิน สรุปการพัฒนาเป็น 3 รูปแบบ โดยหลัก 3i ดังนี้

1. การแก้ไขประเด็นต่างๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐาน (Internal Correction)

2. การปรับปรุงประเด็นต่างๆ ให้ดีขึ้น (Improvement)

3. การพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่างๆ (Innovation)

กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่
(พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ระดับอุดมศึกษา
มี ๕ ด้าน ๑๑ องค์ประกอบ ๓๒ ประเด็นการพิจารณา

๑.ด้านผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการตามพันธกิจที่ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

องค์ประกอบ ๑.๑ บริบทสถานศึกษาที่ตอบสนองต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติ

องค์ประกอบ ๑.๒ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานด้านการบริหารสถานศึกษา

๒.ด้านคุณภาพบัณฑิต ระดับปริญญาตรี – โท - เอก

องค์ประกอบ ๒.๑ คุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาตรี
(การมีงานทำ,ความพึงพอใจผู้ใช้บัณฑิต,ศตวรรษที่
21, ผลการทดสอบภาษาอังกฤษ)

องค์ประกอบ ๒.๒ คุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาโท

การนำองค์ความรู้มาประยุกต์,
การต่อยอดองค์ความรู้ และ/หรือจากงานวิจัย,
ผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

องค์ประกอบ ๒.๓ คุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาเอก

- การตีพิมพ์ผลงานระดับชาติและนานาชาติ
- ผลงานวิจัยเป็นผลงานที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของสถาบัน หรือ เป็นงานวิจัยที่นำไปใช้กับหน่วยงานภายนอกได้
- ผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

ด้านที่ ๓ คุณภาพงานวิจัย

องค์ประกอบที่ ๓.๑ คุณภาพงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- สัดส่วนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตบโจทย์การพัฒนาประเทศ
- สัดส่วนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีการอ้างอิงจากวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่
- สัดส่วนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับรางวัลหรือทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกในระดับชาติและนานาชาติ

องค์ประกอบที่ ๓.๒ คุณภาพงานวิจัยเชิงประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรม

- สัดส่วนผลงานวิจัยเชิงประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตบโจทย์การพัฒนาประเทศ
- สัดส่วนผลงานวิจัยเชิงประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรมจนมีการจดทะเบียนสิทธิบัตรต่างๆ
- สัดส่วนผลงานวิจัยเชิงประยุกต์และการพัฒนานวัตกรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และได้รับทุนวิจัยพัฒนาต่อยอดจากหน่วยงานภายนอก

ด้านที่ ๔ ผลของการบริการวิชาการ

องค์ประกอบที่ ๔.๑ ผลงานบริการวิชาการสู่สาธารณะ

- ผลงานการประเมินงานบริการวิชาการของผู้รับบริการที่สามารถนำไปพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งได้
- ผลงานการประเมินงานบริการวิชาการที่สามารถสร้างคุณค่า ให้แก่ผู้รับบริการ ชุมชน และสังคม โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม
- ผลความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการวิชาการของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงการใช้นวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การพัฒนา สนับสนุนให้ชุมชนสร้างสังคมคุณภาพ รองรับโอกาสความท้าทายในอนาคต

องค์ประกอบที่ ๔.๒ ผลงานบริการวิชาการแบบเฉพาะ

- ผลงานการประเมินงานบริการวิชาการจากหน่วยงานที่ร้องขอสามารถทำให้เกิดประโยชน์ได้จริง
- ผลงานการประเมินงานบริการวิชาการที่สามารถสร้างคุณค่า แบบ In Cash คือ การสร้างคุณค่าพิจารณาผ่านค่าใช้จ่าย/มูลค่า/รายได้ และแบบ In Kind คือ การสร้างคุณค่าที่ไม่เน้นคุณค่า/รายได้ เช่น การสร้างความผูกพันต่อองค์กร
- ผลการประเมินการบริการวิชาการแบบเฉพาะ โดยคณะกรรมการวิชาการของสถานศึกษา

ด้านที่ ๕ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน องค์ประกอบที่ ๕.๑ ผลสัมฤทธิ์ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- ผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน(IQA) ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาได้
- ผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน(IQA) จากการดำเนินการโดยสถานศึกษา
- ผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน(IQA) ที่เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ ๕.๒ ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรทั้งหมดของมหาวิทยาลัย

- ผลของการนำผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรไปใช้ปรับปรุง พัฒนา และบริหารจัดการ
- ผลของการนำผลการรับทราบจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือการรับรองจากสภาวิชาชีพ (กรณีมีสภาวิชาชีพ)
- หลักสูตรได้รับการรับรองจากองค์กรรับรองคุณภาพภายในระดับนานาชาติ (ถ้ามี)

ผลการประเมินระดับคุณภาพ ๕ ระดับ และข้อเสนอเพื่อพัฒนา

• ระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม (Excellent)

ดีมาก (Very Good)

ดี (Good)

พอใช้ (Fair)

ปรับปรุง (Improvement
Required)

• ข้อเสนอเพื่อพัฒนา

-ควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นต้นแบบ

-ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อยกระดับมาตรฐาน

-ต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อพัฒนา

-ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อปรับปรุง

-ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญห
อย่างเร่งด่วน

เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับท้าทาย (Challenging Standards)
โดยมหาวิทยาลัยเสนอต่อ สมศ. แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ C1-C3

- ระดับท้าทาย

C3 = World Class

C2 = International /regional Class

C1 = (ไม่ระบุ)

C3 = World Class

- มหาวิทยาลัยมีผลการจัดอันดับสถานศึกษาระดับโลกอยู่ในอันดับ ๒๕๐ อันดับแรกของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาในระดับนานาชาติ หรือมีบุคลากรประจำในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงทางวิชาการระดับโลก

C2 = International /regional Class

- มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรการเรียนการสอนและการให้บริการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่ ระดับนานาชาติ และระดับภูมิภาค เช่น กลุ่มอาเซียน อาทิ การศึกษาข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายผู้เรียน การจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความหลากหลาย รวมถึงการดำเนินงานทำในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน

C1

- มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศมุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผล รวมถึงมีการใช้เครือข่ายการเป็นมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงในการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ส่งผลถึงเศรษฐกิจและสังคมในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เช่น ประเทศไทย ๔.๐ (**Thailand 4.0**) เป็นต้น